

Kuntalaisten tehokkaampi osallistaminen

Kuntalain 22. pykälän mukaan kunnan asukkailla ja palvelun käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta, että tarjolla on monipuolisesti erilaisia osallistumisen menetelmiä.

Eduskunnan helmikuussa 2019 hyväksymä ja 1.3.2019 voimaan tullut laki kuntalain muutoksesta on sisältänyt muun muassa kuntalain osallistumis- ja vaikuttamispykälän (22§) muutoksen. Kyseistä pykälää on esityksen mukaisesti muutettu siten, että siinä huomioidaan ihmisten niin sanottu monipaikkaisuus eli henkilöt, joilla on sidoksia kahteen tai useampaan paikkakuntaan. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi opiskelijat, kausityöntekijät ja etätyöntekijät sekä mökkiläiset ja kakkosasunnon omistajat. Kuntalain muutos sisälsi myös osallistumista ja vaikuttamista koskevan pykälän ensimmäistä momenttia koskevan seuraavan täydennyksen; valtuuston on pidettävä huolta monipuolisten ja vaikuttavien osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien lisäksi monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen menetelmistä. Tällä tarkoitetaan erityisesti digitaalisia menetelmiä. Kyseinen lakipykälä sisältää esimerkinomaisen listan tavoista, joilla kuntalaisten osallistumista ja vaikuttamista voidaan kunnissa edistää. Kuntalaisen osallistumisen eri muotoja kunnan toimintaan voidaan luokitella seuraavasti: tieto-osallisuus, suunnitteluosallisuus, päätöksenteko-osallisuus ja toimintaosallisuus

Tieto-osallisuus

Organisaatio tuottaa riittävästi, selkeästi ja monikanavaisesti tietoa palveluista ja osallistumismahdollisuuksista

Asukas/asiakas saa ja hänellä on oikeus saada tietoa palveluista ja osallistumismahdollisuuksista sekä tuottaa niistä tietoa

Suunnitteluosallisuus

Organisaatio tarjoaa ja käyttää riittävästi erilaisia ja monipuolisia tapoja osallistua toiminnan ja palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen

Asukas/asiakas osallistuu itseään ja lähiympäristöään koskevaan toimintaan ja palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen

Päätöksenteko-osallisuus

Organisaatio tarjoaa ja käyttää riittävästi erilaisia ja monipuolisia mahdollisuuksia osallistua päätöksenteon valmisteluun ja päätöksentekoon

Asukas/asiakas osallistuu itseään ja lähiympäristöään ja palveluja koskevaan päätöksentekoon

Toimintaosallisuus

Organisaatio tukee ja mahdollistaa konkreettisen osallistumisen

Asukas/asiakas osallistuu konkreettisesti toimintaan omassa lähiympäristössään ja osallistuu palvelujen tuottamiseen eri tavoin

Kuvio 1. Osallisuuden muodot ja niiden sisällöt. (Lähteet: Kuntaliitto 2019; Laiho et al. 2000, 77–78; VNS 3/2002 vp)

Me allekirjoittaneet esitämme, että Tuusniemen kunnan tulee tarjota kuntalaisilleen entistä laajemmin mahdollisuuksia saada tietoa kunnan päätöksenteosta sekä päästä vaikuttamaan asioihin jo valmisteluvaiheessa. Kunnan tulee käydä läpi osallistamisensa tavat ja uudistaa näitä tapoja vastaamaan vuoden 2019 lakimuutoksen henkeä. Kaikki osallistamisen ja osallistumisen tavat tulee huomioida (tieto-osallisuus, suunnitteluosallisuus, päätöksenteko-osallisuus ja toimintaosallisuus).

Keinoja osallistamiseen voivat olla esimerkiksi:

1. Päätöksenteon avaaminen eri toimielimissä (valtuusto, hallitus, lautakunnat), tuomalla valmisteluvaiheessa asioita julkiseen keskusteluun (esim. talousarvion valmistelu)
2. Valtuuston kokousten livestämaus
3. Kaavoituksen vaikutusten avaaminen julkiseen keskusteluun ennen virallisia kaavakuulutuksia, jotta kuntalaiset tietävät milloin on tosiasiallisesti mahdollisuus vaikuttaa asioihin

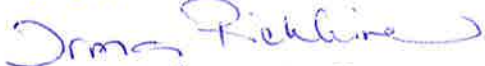
Päivi Karinen

Vihreä valtuustoryhmä

ALLEKIRJOITUKSET:

PÄIVI KARINEN

Susanna Toivanen